

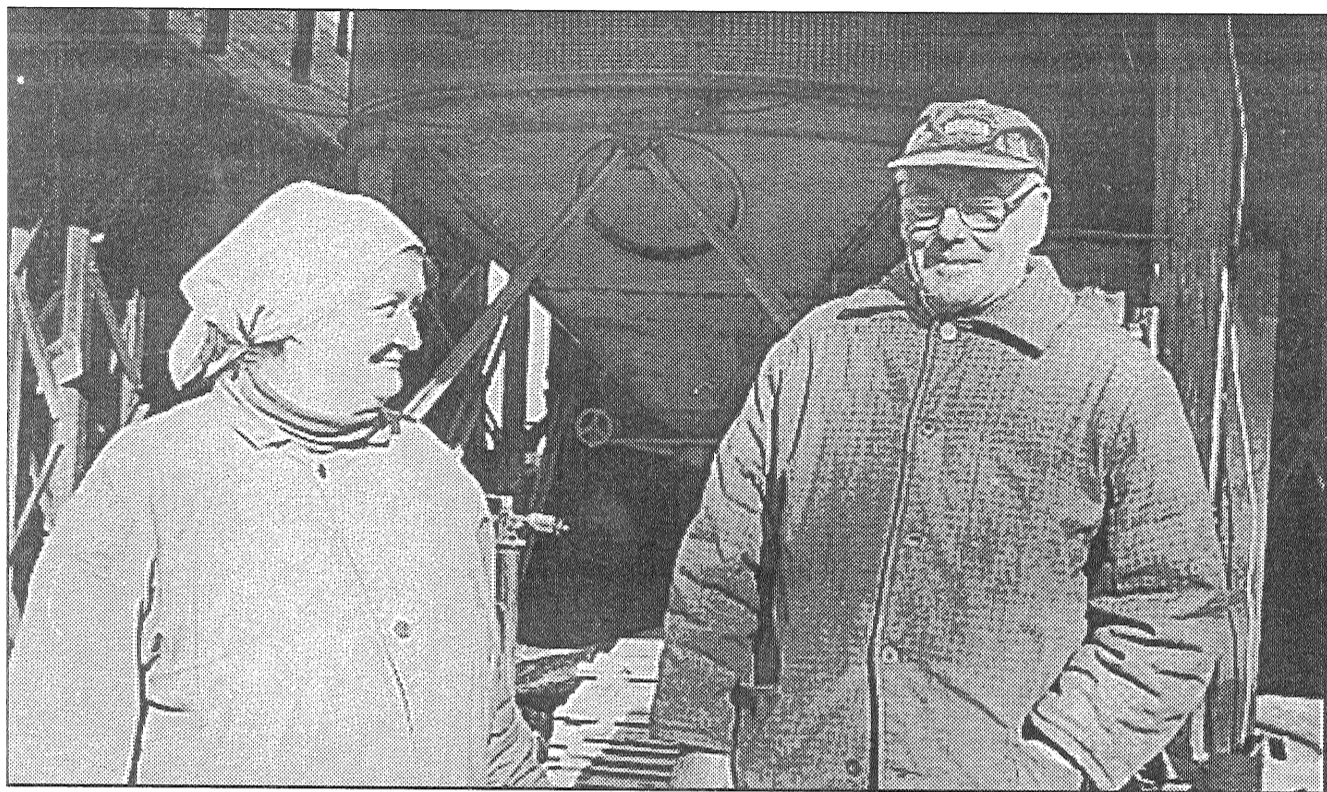
NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

• Nr. 78 (6891)

• Trešdiena, 1998. gada 21. oktobris

• Cena Ls 0,18

Galēnu pagasta zemnieki Jāzeps un Jevgēnija Sērmie prot saimniekot — nekādi laika apstākļi viņus neietekmē. Kas jauns Sērmo mājās — lasiet 3. lappusē.

Vai celulozes rūpnīca Latvijā būs?

Par iespējamo celulozes rūpnīcas būvi Latvijā diskutēts daudz. Pēdējā laikā presē parādījusies informācija par to, ka diezin vai tāds uzņēmums mūsu valstī vispār tiks uzcelts. Lai rastu skaidrību šajā jautājumā, uz sarunu «Novadnieks» aicināja rajona padomes attīstības plānošanas nodaļas vadītāju Pēteri Romanovu. Viņš pastāstīja:

— Sarunu laikā ar potenciālajiem investoriem ir panākta vienošanās starp Ministru kabinetu un ārzemju firmām «SODRA Cell» no Zviedrijas un «Mitcolito» no Somijas par to, ka Latvijas teritorijā labvēlīgākā vieta celulozes rūpnīcas celtniecībai ir uz Jēkabpils un Preiļu rajonu robežas — šosejas, dzelzceļa un Daugavas tuvumā, trīs kilometru attālumā no iepļānotā objekta atrodas arī gāzes vads. Šīs firmas bieži tiek ar koordinācijas padomes priekšsēdētāju, Zemkopības ministrijas Meža departamenta direktoru Arvidu Ozolu un citiem projektā iesaistītajiem valsts ierēdņiem. Izveidota darba grupa, kas darbojas no februāra, un izstrādā arī savu priekšlikumu paketi. Šovasar veikta potenciālā objekta ģeoloģiskā izpēte, veikta aptauja Turku pagasta iedzīvotāju vidū, lai uzzinātu iedzīvotāju domas par celulozes rūpnīcas būvi. Pagasta iedzīvotāji, kuru īpašumā plānotā rūpnīcas celtniecība, ir jau parakstījuši vienošanās protokolu par to, ka viņi ir ar mieru pārdot savu zemi celulozes rūpnīcas celtniecības vajadzībām. Galvenie investori — «SODRA Cell» un «Mitcolito» pieprasa īpašuma tiesības uz šo zemi. Arī mūsu valdība ir ieinteresēta pievienot savu kapitāla daļu infrastruktūras attīstīšanā. Piedaloties projektā ar aptuveni 200 miljoniem USD, Latvijas puse būvētu pārbrauktuves, pievedceļus, attīstītu dzelzceļa staciju Trepē un pārējos objektus. Ja Latvijas valdība ieguldītu 30 procentus no kopējā kapitāla, tad varētu pretendēt uz to pašu daļu, sadalot uzņēmuma peļņu. Minētie Zviedrijas un Somijas uzņēmumi ir ieinteresēti ieguldīt savu kapitālu pie mums, jo šeit ir ģeogrāfiski izdevīga vieta, pietiks arī koksnes krājumu. Aprēķināts, ka uzņēmumam vajadzēs trīs miljonus kubikmetru koksnes gadā. Tas samazinās Latvijas

koksnes neizdevīgo eksportu uz Skandināvijas valstīm un radīs apstākļus to izdevīgāk pārdot. Lai plānotā ražotne sekmīgāk darbotos, jāattīsta Jēkabpils, Jelgavas, Daugavpils un Rēzeknes dzelzceļu centri. Tas veicinātu ertāku koksnes piegādi arī no Lietuvas, Krievijas un Baltkrievijas. Tā kā rūpnīcu plānots uzbūvēt trīs gadu laikā, jā rūpējas par kadru sagatavošanu. Tas, ka Līvānos ir ļoti daudz bezdarbnieku, nenozīmē, ka viņi visi varēs strādāt celulozes rūpnīcā. Esošie speciālisti jāapmāca, jāpārprofilē. Jādomā arī par tiem jauniešiem, kuri beigs vidusskolu. Vajadzīgo izglītību viņi varētu iegūt Tehniskajā universitātē, Lauksaimniecības universitātē un citās mācību iestādēs, kur gatavo koksnes pārstrādes speciālistus. Būs vajadzīgi arī augsti kvalificēti inženieri mehāniķi, kuri apkalpos mehānismus. Jādomā par apkalpošanas sfēru, transportu, kuram papildus būs jāpārņemas aptuveni 20 000 cilvēki posmā Līvāni — Jēkabpils.

— **Kā tiks atrisināta ražošanas atkritumu problēma?**

— Celulozes rūpnīcas darba procesā rodas cieti, nesadalāmi atkritumi pelnu veidā. Jēkabpils rajonā ir neauglīgas, lauksaimniecībā neizmantojamas mālainas augsnes, kur 50 hektāru platībā tiks ierīkota šo atkritumu uzkrāšanas vieta. Iespējams, ka pēc divdesmit gadiem varēs izmantot japāņu tehnoloģiju — no šādiem atkritumiem viņi ražo briketes celtniecības vajadzībām. Rūpnīcas darbības rezultātā radīsies lieli siltuma uzkrājumi, ko varētu izmantot Līvānu pilsētas apkures vajadzībām. Šis uzņēmums būs spējīgs nodrošināt sevi arī ar elektroenerģiju. Visi tehnoloģiskie procesi būs slēgti un gaisa piesārojumam nevajadzētu būt. Stingri tiks ievēroti visi ekoloģiskie parametri, atbilstoši starptautiskajiem standartiem. Arī ūdens netiks piesārņots — atbilstoši mūsdienu tehnoloģijām, uzņēmums daļēji izmantos to pašu ūdeni, kurā atīrīs.

□□□

Par to, cik ilgā laikā noskaidrosies jautājums par celulozes rūpnīcas būves

iespējam Turku — Vīpes pagastu teritorijā, «Novadniekam» pastāstīja arī celulozes rūpnīcas celtniecības darba grupas tehniskais vadītājs, Latvijas Lauksaimniecības universitātes Koksnes ķīmijas fakultātes profesors Arnis Treimanis:

— Šā gada 21. jūlijā Latvijas valdība izvēlējās investoru — Somijas «Mitcolito» un Zviedrijas «SODRA Cell» mežu īpašnieku apvienības, kurus neapmierina līdzšinējās no Baltijas valstīm un Krievijas eksportētās lētās papirmalkas konkurence vietējā tirgū. Izveidotas trīs darba grupas, kurās darbojas pārstāvji gan no Latvijas, gan no investoru puses. Viena darba grupa strādā pie koksnes resursu nodrošinājuma un meža vērtības noteikšanas. Rūpnīcas celtniecībai jāiegulda 0,9 miljardi dolāru. Viena trešdaļa — 300 miljoni dolāru ir nodrošinājuma kapitāldaļa, no kuras 100 miljoni jānodrošina Latvijas pusei, bet 200 miljoni — investoram. Latvijas ieguldījums varētu būt koksnes resursu nodrošinājuma veidā vai arī ieguldot naudas līdzekļus. Otrā darba grupa nodarbojas ar jautājumiem par nodokļu atlaidēm investoram. Ja tiks noteiktas maksimālās nodokļu atlaides, tad Latvija iegūs aptuveni desmit miljonus latu gadā nodokļu veidā, bet ja tādas atlaides netiks piešķirtas, tad trīsdesmit miljonus latu gadā. Trešā darba grupa pēta ekoloģisko situāciju un iespējamās izmaiņas, kas varētu rasties pēc uzņēmuma darbības uzsākšanas. Investorus pārstāv Amerikas ekologu grupa, bet no Latvijas puses — Bioloģijas institūta speciālisti. Tiek atjaunoti dati par Daugavas ūdens stāvokli pašlaik, lai konstatētu iespējamo vides piesārņojumu.

Pašlaik tirgus situācija celulozes un papīra ražotājiem ir pasliktinājusies — celulozei ir viszemākā cena pēdējo triju gadu laikā. Investoram ienākumi ir samazinājušies, tādēļ tas tērē mazāk līdzekļu izpētes darbiem Latvijā. Neskatoties uz to, jau pavasarī pabeigsim izpētes darbus un būs skaidrs, kāda būs Latvijas valdības līdzdalība celulozes rūpnīcas būvē. Tad arī izskirsies jautājums par celulozes rūpnīcas celtniecības iespējām Latvijā. M.Dziesma

Latvijas Onkoloģijas centrs sadarbībā ar «Novadnieku» aicina uz bezmaksas izmeklēšanu

Mūsu valstī ir tendence pieaugt saslimstībai ar ļaundabīgiem audzējiem. Tādēļ Latvijas Onkoloģijas centrā (LOC) tiek aktivizēts profilaktiskais darbs.

Aicinām visas rajona iedzīvotājas, kas vecākas par 45 gadiem, uz krūts dziedzeru mammogrāfisko bezmaksas izmeklēšanu (LOC) rentgenoloģijas nodaļas 5. kabinetā. Izziņas pa tālr. 7042040 un 7042220.

Krūts dziedzeru vēzis sievietēm ir visbiežāk sastopamais audzējs. Latvijā 1997. gadā ar to saslimušas 863 un mirušas 403 sievietes. Agrīna vēža diagnostika ir garantija sekmīgai ārstēšanai. Ja ārstēšana sākas krūts vēža 1. un 2. stadijā, ilgāk par 5 gadiem dzīvo ap 90% slimnieču.

Vīriešiem ir plaši izplatīts priekšdziedzera vēzis. 1997. gadā Latvijā ar to saslimuši 347 un miruši 196 vīrieši. Bieži priekšdziedzera vēža diagnoze tiek uzrādīta pārāk vēlu, jo agrīnajās stadijās šis audzējs attīstās bez slimības simptomiem. Tādēļ aicinām visus rajonā dzīvojošos vīriešus vecumā no 50 gadiem uz bezmaksas priekšdziedzera izmeklēšanu ar asins analīzes palīdzību. Lūdzu, griezties Latvijas Onkoloģijas centra poliklīnikā 3. kabinetā. Izziņas pa tālr. 7042030 un 7042004.

Preiļu rajona iedzīvotāji uz Latvijas Onkoloģijas centru no jebkura pagasta var zvanīt pa bezmaksas tālr. 8003003, kur medicīnas darbinieki sniegs informāciju par Onkoloģijas centrā pieejamo medicīnisko palīdzību.

Gaidīsim jūs mūsu centrā!
Mūsu adrese: Latvijas Onkoloģijas centrs Rīgā, Hipokrāta ielā 4.
Satiksme ar 14. un 18. trolejbusu vai 15. un 21. autobusu.

Gunārs Lasmanis,
Latvijas Onkoloģijas centra direktors

Precizējums

«Novadnieka» 17. oktobra numurā raksta pieteikumā 1. lappusē ir kļūda. Jāzeps un Larija Lazdāni nav vis Rožupes, bet gan Rožkalnu pagasta zemnieki, kā tas ir pareizi minēts rakstā «Ierīkot modernu saimniecību mudināja siera rūpnīca un bērni» laikraksta 2. lappusē.

«Gribolvās» izaudzētais zudumā neies

Galēnu pagasta «Gribolvas» saimniecības īpašnieki Jāzeps un Jevgēnija Sērmie saimnieko mūsdienīgi, izmantojot Dānijā un Zviedrijā gūto pieredzi, kā arī iesaistoties PHARE piena pārraudzības programmā. Racionāli apsaimniekojot 94 īpašumā esošos un 14 nomātos hektārus, viņi nodarbojas galvenokārt ar liellopu audzēšanu un dara visu, lai sagādātā barība neietu zudumā. Sagatavots siens, skābbarība, iegādāts graudu placinātājs, arī graudu ventilācijas bunkuri palīdz saglabāt un lietderīgi izmantot izaudzēto, nebaudoties pat no nelabvēlīgiem laika apstākļiem.

Visvairāk jārūpējas par lopbarību

Jevgēnija Sērmā:

— Kūti ir 52 liellopi, 26 no tiem slaucamās govīs. Lai arī zemes mums ir daudz, taču pie mājas ir tikai 30 hektāri, tos izmantojam ganībām. Lopu piebarošanai no attālākajām pļavām katru dienu vedam trīs tonnas zāles, ko dodam govīm pirms slaukšanas. Esam iegādājušies speciālu zviedru zāles pļāvēju, kas nopļauto zāli uzreiz iekrauj traktora piekabē. Govis ēd arī sienu, salmus un spēkbarību. No Rīgas piena kombināta pērkam minerālvielas, bet spēkbarību no Līvānu biokīmiskās rūpnīcas. Regulāri vedam lopbarības analīzes uz Skrīveru zemkopības institūtu. Lietainās vasaras dēļ šogad zālei trūkst fosfora, ļoti liela nozīme ir arī tam, kādā laikā tiek ievākts siens — jo vēlāk, jo tas ir mazvērtīgāks. Šogad nokavējām labākos siena ievākšanas laikus, pirmo pļāvumu bija grūti izžāvēt, taču to paveicām un sienu ielikām rulonos. Pārējo sagatavojām skābbarībā, tās ir vairāk kā citas lopbarības — pavisam 460 tonnas, pietiks visai ziemei. Lai nodrošinātu vajadzīgo cukura daudzumu pienā, govīs barosim arī ar melasi, šogad bietes neaudzējam, mums nav pa spēkam to izdarīt.

Šā gada kviešu raža glabājas četros vēdināmos bunkuros, pavisam 120 tonnas. Graudu šogad bija daudz, bet sīki. Pagājušajā gadā kviešu raža bija 60 centneri no hektāra, šogad — tikai 25. Iesējām 12 hektārus kviešu, bet novācām no sešiem hektāriem. Pārmērīgā mitruma

dēļ neatstīstās graudi, kviešiem uzmetās arī brūnplankumainība. Miglošana nebūtu līdzējusi, jo lietus visas ķimikālijas noskalotu. Vislabāk izauga agrās šķirnes, tās paspēja nogatavoties. Labību mainīsim pret barības koncentrātu Līvānu biokīmiskajā rūpnīcā. Ko nevarēs realizēt pārtikai, to izbarosim lopiem.

Graudu placinātājs izglāba ražu

Jāzeps Sērmis:

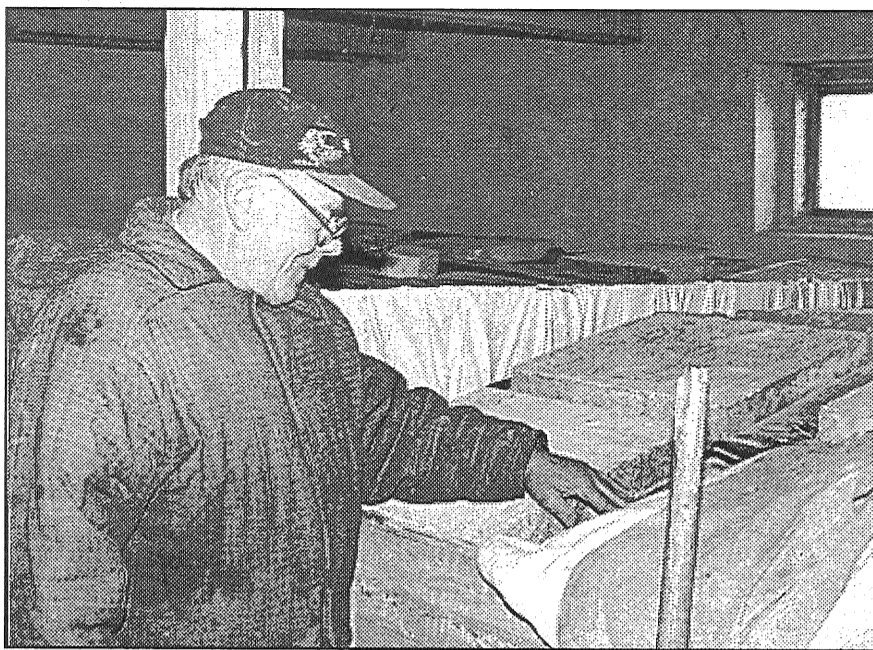
— Šogad lielās platībās iesējām auzas ar zirņiem, raža bija ļoti laba. Bet iznāca tā, ka nogatavojās tikai daļa zirņu. Lai izvairītos no ražas zudumiem, nācās pirkt graudu placinātāju. Pateicoties šim agregātam, labību turpmāk varēs novākt četras piecas nedēļas ātrāk nekā parasti. Tad arī būs iespēja agrāk sagatavot zemi ziemājiem un nomīglot laukus.

Zirņi un auzas ir saplacināti, iekonservēti, iepakoti un noslogoti, lai gaiss netiek klāt — pavisam trīsdesmit tonnas. Šāda veida barība govīm ir daudz veselīgāka nekā milti, rupjā barība ir vērtīgāka un dabiskāka. Ar graudu placināšanu nodarbojamies jau sen. Kad 1991. gadā bijām Zviedrijā, redzējām, ka zemnieki govīs baro ar placinātiem graudiem. Pārbraukuši mājās, izgatavojām līdzīgu agregātu, taču tam jauda bija pārāk maza, lai sagatavotu lielāku barības daudzumu. Jaunā graudu placinātāja jauda ir līdz piecām tonnām stundā, atkarībā no graudu mitruma. Jo grauds ir mitrāks, jo labāk tas placinās. Šogad šāda veida barības iznāks ilgākam laikam.

Govju veselības stāvoklis ir uzlabojies

Jevgēnija Sērmā:

— Jau trīs gadus mums ir nemainīgs govju skaits. Ir Latvijas brūnās, melnraibās, arī sarkanraibās. Govīm izslaukumi ir labi — brūnā dod 35, melnraibā — 38, bet sarkanraibā — 34 litrus piena dienā. Vasarā parasti rodas problēmas ar ganībām. Šovasar zāle auga labāk kā citkārt, bet iepriekšējās vasarās jau pēc Jāņiem gandrīz mēnesi nācās govīs turēt kūti. Ganībām sējām zālāju, šogad viena hektāra platībā iesējām arī dāņu zāles maisījumu. Atšķirībā no vietējā zālāja maisījuma, importētais ir daudz kvalitatīvāks — zāle auga mīksta un bieža kā paklājs. Tā bija noēsta visa pa tīro, bet turpat blakus iesēto āboliņu govīs neēda. Ja pietiks līdzekļu, nākamajā gadā domājam ar dāņu zāles maisījumu apsēt jau

● Saplacinātos graudus uzglabā iepakotus un noslogotus. Triju govju ēdināšanai tiek atsegti tikai vienu kvadrātmetru liela platība.

četrus hektārus. Tas izmaksās aptuveni 600 latus, jo dāņu zāles maisījums jāsēj biežāk, arī sēklas materiāls ir krietni vien dārgāks, taču tāds zālājs kalpo septiņus, desmit gadus, un domājam, ka ieguldītie līdzekļi atmaksāsies.

Esam iegādājušies jaunus slaukšanas aparātus ar labāku slaukšanas režīmu — slauc, kā ar rokām, pārmaiņus. Tagad govju veselības stāvoklis ir ievērojami uzlabojies, ar mastītu tās slimo daudz mazāk. Pienu uzglabāt nav nekādu problēmu, ir liels dzesināmais aparāts, kūti ir arī dzirdnes un mēslu transportieris. Saimniecības ēkas sākām būvēt jau pirms deviņiem gadiem, tikai tehnikas šķūni šogad tā arī nepaspējam uzcelt.

M.Dziesma
J. Silicka foto

● Jaunais graudu placinātājs turpmāk vēl labāk nodrošinās govīs ar veselīgu barību un ļaus saglabāt ražu arī nelabvēlīgos laika apstākļos.

Vietējās ziņas

Basketbola ligas pārstāvju tikšanās

Ceturtdien rajona sporta klubā «Cerība» notika Dienvidaustrumlatvijas basketbola ligas pārstāvju tikšanās. Šī līga apvieno basketbolistus no Rēzeknes rajona Viļāniem, Daugavpils rajona Špoģiem, Preiļi, Jēkabpils un Krāslavas rajoniem. Dienvidaustrumlatvijas basketbola līga darbojas un tās turnīri notiek jau trešo gadu. Tās dalībnieku skaits palielinās. Pirmajā gadā ligas turnīros spēlēja piecas, pēc — sešas, bet šogad — jau septiņas komandas. Savu atsevišķu basketbola komandu turnīram sagatavojusi Preiļu Valsts ģimnāzija.

Basketbola ligas pārstāvju sanāksmē apspriests un izstrādāts turnīra nolikums, sastādīts spēļu kalendārs. Turnīra spēles sāksies 3. novembrī un, kā informēja ligas galvenais tiesnesis, rajona sporta kluba «Cerība» direktors Imants Babris, turpināsies līdz 28. februārim.

Rajona galvenā bibliotēka pagaidām paliek savā statusā

14. oktobrī notika rajona padomes sēde, kurā viens no darba kārtības jautājumiem bija par rajona galvenās bibliotēkas nodošanu no rajona padomes pakļautības Preiļu pilsētas domei. Padomes locekļi par šo jautājumu nopietni diskutēja, izskanēja pretrunīgi viedokļi, un gala rezultātā tapa jauns lēmums. Tajā paredzēts, ka Preiļu domei finansiāli jāpalīdz bibliotēkas uzturēšanā un ka rajona padome piedāvā Preiļu domei pārņemt savā pakļautībā rajona galveno bibliotēku.

Savukārt 15. oktobrī notikušajā Preiļu domes sēdē deputāti puda noraidošu atieksmi pret rajona galvenās bibliotēkas pieņemšanu pilsētas paspārnē.

L.Rancāne

Top jaunās invalīdu apliecības

Valstī ir apmēram 126 tūkstoši invalīdu, no tiem 92 tūkstoši pirmās un otrās grupas invalīdi un bērni invalīdi, kas saņem braukšanas maksas atvieglojumus. Līdz šim invalīdu apliecības izsniedza sociālās palīdzības dienesti dzīvesvietās. Apliecības varēja viegli viltot.

Valdība uzdevusi Labklājības ministrijai (LM) sagatavot grozījumus Ministru kabineta noteikumos par Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisiju (VDEĀK), kas turpmāk dos šai komisijai pilnvaras izgatavot un izsniegt jaunās invalīdu apliecības. Pirmās jaunā tipa invalīdu apliecības būs gatavas jau novembrī.

Jau bija rakstīts par to, ka apliecību viltošana kļuva plaši izplatīta. Latvijas Pasažieru autopārvadātāju asociācija bažās par daudzajām viltotajām apliecībām ierosināja Satiksmes ministrijai izgatavot īpašas invalīdu braukšanas kartes. Asociācija bija gatava arī finansēt jauno kar-

šu izsniegšanu, paredzot 50 santīmu par vienu karti.

Satiksmes ministrija izstrādātos priekšlikumus valdībā noraidīja, bet jaunu invalīdu apliecību izgatavošanai nepieciešamo valsts budžeta līdzekļu ekonomisko pamatojumu sagatavoja LM. Paredzēts, ka finansējumu piešķirs no neparedzētiem gadījumiem rezervētajiem valsts budžeta līdzekļiem.

LM Sabiedrisko attiecību nodaļā pastāstīja, ka jaunā parauga invalīdu apliecības paredzēts izgatavot ar hologrāfisku aizsardzību. Hologrammas iespiedmatrica tiek izgatavota vienu reizi, un otru — identisku — izgatavot nav iespējams. To nevar viltot poligrāfiski vai ar kserokopēšanas palīdzību. Apliecību izgatavošanu paredzēts sākt šī gada novembrī.

Jauno apliecību izsniegšana turpināsies līdz 2000. gadam, tāpēc invalīdi var nesteigties, jo vēl būs derīgas arī vecās apliecības. Šogad šim mērķim paredzēts izlietot 52 642 latus.

(NRA)

Latvijas Tautas fronteī — 10 gadi

Jāzeps Anspoks

Latvijas TF Preiļu
nodaļas darbība

● Manifestācijas laikā Daugavas krastmalā Rīgā 1989. gada 18. novembrī.

4. turpinājums.

Pēc neatkarības pasludināšanas 4. maija deklarācijā par galveno politiku kļuva tās īstenošana. Tas notika PSRS militāro draudu un ekonomisku problēmu apstākļos. Militāristi dažādos veidos draudēja Latvijai atjaunot vecos laikus. 1991. gadā Rīgā, Viļņā un citās vietās omonieši aktivizēja savu darbību, slepkavoja cilvēkus. Baltijā izvietoja desantniekus, lai nodrošinātu kārtējo iesaukumu karadienestā. Asiņainie notikumi Viļņā 13. janvārī turpinājās 20. janvārī Rīgā. Reakcionārie spēki gaidīja prezidenta pārvaldi, militārās diktatūras ieviešanu. Tikmēr Latvijas valdība veidoja neatkarīgas valsts iedīgļus, prokuratūru, tiesas, miliciju. Iestājās brīvības cīņas kulminācijas punkts. Redzot stāvokli Lietuvā, LTF organizēja tautas manifestāciju Rīgā 13. janvārī. Uz šo pasākumu devās tautfrontieši no visām Preiļu TF nodaļas grupām. No Aglonas ar bazilikas dekāna P. Onckuļa svētību uz Rīgu devās trīs autobusi — no internātskolas, sovhoza un Jaunaglonas skolas.

Manifestācija latviešu tauta parādīja savu vienotību un draudzību brāļu tautai Viļņā. Tie bija vārdos neizsakāmi mirkli, prieks un asaras par vienotību, apņemšanās izturēt un uzvarēt.

Atpakaļceļā satikām Latvijas ļaudis, kuri ar smago tehniku devās uz barikādēm Rīgā.

Dežūras uz barikādēm Rīgā no Preiļu TF nodaļas korigēja nodaļas koordinācijas centrs TF nodaļas priekšsēdētāja A. Pošeiko vadībā. Tika sastādīts grafiks, kurā laikā un kam doties uz Rīgu. Agloniešu vieta barikādēs bija pie TV torņa. Dežūras tika organizētas atkārtoti. Pagastos šo darbu veica vietējo padomju vadība kopā ar TF grupu aktīvu. Morālais pārkāpums barikādēs bija to aizstāvju pusē. Barikādēs beidzās ar uzvaru, Latvijas valdība palika pie varas.

1991. gada 19. augustā Valsts ārkārtējā stāvokļa komiteja izsludināja ārkārtas stāvokli visā PSRS. Notika tā sauktais augusta pučs, kas paātrināja PSRS galu.

Latvijas PSR AP 21. augustā 4. maija deklarāciju nomainīja ar Latvijas neatkarības pilnīgu pasludināšanu. Jau 23. augustā Islande atzina Latvijas neatkarību, 24. augustā to pašu darīja Dānija, Somija un B. Jeļcins Krievijas vārdā. Pēc tam Latvijas neatkarību atzina citas valstis, ASV ieskaitot.

Savā darbībā Preiļu TF nodaļa sastapās ar rajona varas iestādēm un partijas komiteju. TF sēdēs uz tikšanās tika aicināti no pārstāvji. 1989. gada 10. martā Preiļu TF nodaļas vadība tika uzaicināta uz sarunām ar kompartijas biroja locekļiem pirmā sekretāra Tračuma vadībā. Uz sarunām bija ieradušies TF pārstāvji: A. Puzo, J. Anspoks, E. Mukāns, S. Jokste, A. Pošeiko un citi tautfrontieši. Tikšanās noritēja ļoti neierasti, jo partijas komitejas darbinieki nebija pieraduši uz klausīt citādi domājošos.

Neņemot siki izvērtēt LTF un Preiļu TF nodaļas panākumus un kļūdas. Tomēr jāsaprot, ka Preiļu TF nodaļa deva savu ieguldījumu TF misijas izpildē — Latvijas neatkarības atjaunošanā. Abi LPSR AP ievēlētie deputāti no Preiļu TF nodaļas teritorijas A. Puzo un V. Zeile bija to 138 tautfrontiešu vidū, kuri 1990. gada 4. maijā nobalsoja par neatkarības Deklarāciju.

LTF dibinājās 1988. gadā ar pamatmērķi — demokrātiskās sabiedrības izveide Latvijā. Apstākļi bija ļoti sarežģīti. Tomēr uzvarēja latviešu un viņu atbalstītāju pašapziņa, kuras šodien latviešiem pietrūkst.

Darbs, ko atmodas laikā ieguldīja Preiļu TF nodaļas tautfrontieši, bija milzīgs, lai pārliecinātu tautu par tās mērķiem un uzdevumiem. Tautfrontieši bija Latvijas patrioti, viņi nerēķinājās ne ar laiku, ne ar izdevumiem. Es pats ar savu mašīnu nobraucu tūkstošus kilometru, neprasot par to nekādu atlīdzību.

Kamēr TF cīnījās par politiskajām tiesībām valstī, tikmēr daudzi bijušie partijas un varas darbinieki pārņēma ekonomisko dzīvi. Nauda un finanses nokļuva viņu rokās. Ir tāds teiciens: «Kam nauda, tam vara». Ekonomika un politika ir cieši saistītas savā starpā. Tāpēc, atīstoties partiju kustībai Latvijā, tām pieslēgās arī tie, kuru rokās bija nauda. Notika partiju politikas īstenošana un reizē viņu politikas ietekmēšana ar finansēšanu. To mēs redzam šodien.

Tautas fronteī līdzekļu nebija. Tās valdība Godmaņa vadībā nāca pie varas un strādāja ļoti lielās finansiālās grūtībās. Bet tomēr! Šajā laikā tika piešķirti pabalsti bērniem, jaunajām mātēm pēc bērna piedzimšanas pagarināts atvaļinājums bērna kopšanai. Atceros laikus, kad manā ģimenē auga meitenes — dvīņi. Abiem vecākiem vajadzēja ierasties skolotāju konferencē. Meitenēm bija septiņi mēneši. Nekādas atlaides. Ar ko atstāt bērnus? Bet šodien daudzi iebilst, ka mazi pabalsti bērnu audzināšanai. Iznāk, ka vecākiem jāmaksā par bērnu audzināšanu un uzturēšanu, kaut gan tas būtu jādara viņiem pašiem no darba algas. Arī alga kādreiz skolas apkopējai bija 25 rubļi. Par algas lielumu šodien, protams, var diskutēt, bet budžetā vajadzīga nauda.

LTF nekad nav bijusi korumpēta. Mēs, tautfrontieši, zinājām, ka neatkarības atgūšana un tālākā dzīve viegla nebūs. Teicām: «Kaut vai postalās, bet uz brīvu Latviju!». Postalās gan nesaīgājām, bet viegli nav. Galvenais, ka pašiem trūkst izturības, darba gribas, godīguma un taisnīguma.

Pašlaik Latvijā un arī rajonā politikā daudzviet viss apgriezies otrādi. Tie, kuri bija pret TF, pret Latvijas neatkarības atjaunošanu, tagad nomainījuši tautfrontiešus, jūtas ļoti labi un izliekas, ka Latvijas neatkarības atjaunošana ir viņu nopelns.

Nobeigums sekos.

Latvijas valsts vēstures
lappuses šķirstot

Būmaņu dzimtas stāsts

(Nobeigums. Sākums 17. oktobrī)

1949. gada deportācijas skar arī mūsu ģimeni. Vispirms 25. martā apcietina māti, māsas Silviju un Leokādiju (viņu čekisti paņēma tieši no stundas Līvānu vidusskolas 10. klasē) un brāli Edmundu, salādē lopu vagonos Līvānu stacijā un izsūta uz Tomskas apgabala Piškino Troickij rajonu.

Tēvs 24. martā bija izbraucis uz Rīgu. Viņš kopmītnē apmeklēja manu brāli Konstantīnu, kurš mācījās arodskolā. Tēvs sēdējās un sarunājās ar dēlu par to, ko darīt, jo arī Rīgā jau notikušas deportācijas. Tajā laikā Konstantīna istabas biedri skatījušies pa logu un ieraudzījuši, ka pāri pagalmam uz kopmītni nāk čekisti. Konstantīns paslēpies zem gultas. Istabas biedri samelojuši, ka viņš aizgājis uz kino. Tēvs nolēmis, ka ģimene apcietināta, tāpēc abi ar dēlu devušies uz mātes dzimteni, to Polijas daļu, ko okupējusi PSRS.

Konstantīns pēc vairākiem mēnešiem atgriezās Rīgā, kur turpina mācīties un strādā Rīgas vagonu rūpnīcā. Par pretvalstisku darbību viņu 1950. gadā notiesā uz 15 gadiem stingrā režīma nometnē. 1953. gadā čeka sadzen pēdas arī tēvam un pa etapu nosūta viņu pie ģimenes uz Sibīriju. Māsu Helēnu apcietina 1949. gada 26. martā un aizved uz Viļānu apriņķa policiju.

Tajā dienā es atrados Viļānos. Naktī stacijā, gaidot Maskavas vilciena pienākšanu, mani pēc skolasbiedra malnavieša Valerijana Logina uzrādījuma apcietina čekas vienības virsnieki un aizved uz iecirkni. Tur mani izkrata, atņem dokumentus, tad sastāda protokolu un paziņo, ka mani kā «kulaku» ģimenes locekli izsūta no Latvijas. Tad mani aizved uz aresta telpu pirtī, kur redzu arī citus arestētos, tajā skaitā māsu Helēnu. No turienes arī sākas mūsu abu Golgatas ceļš uz «varen plašo dzimteni».

Ešelonu (62 vagonus) sakomplektē Rēzeknes 2. stacijā. Tas bija pēdējais vergu ešelonu no Latvijas, kur pārsvarā atradās no ģimenēm atpalikušie. Latvijas robežu pārbraucam 30. martā pulksten 10.30. Ceļā pavadām divas nedēļas. Galamērķis ir Omska. Tās nomalē preču stacijā mūs salādē kravas mašīnās. Apsardzes pavadībā braucam visu nakti pa Irlišas upes labo krastu līdz Molotovas rajona centram apmēram 100 kilometrus. Ap vienpadsmitiem dienā zirgu un buļļu pajūgos sabrauc «vergturi» — kolhozu priekšsēdētāji un brigadierī. Viņi izvēlas nākamos vergus, izvēloties jaunākos un spēcīgākos. Komendantī katram kolhozam uzspieda arī pa kādai ģimenei, kurā bija sirmgalvi, bērni, slimie.

Es pratu krievu valodu, tāpēc uz ielas gāju klāt vietējiem un noskaidroju labākos un sliktākos kolhozus Molotovas rajonā. Mūs, trīsdesmit sešus izsūtītos, savervēja rajona labākā kolhoza «Jaurā dzīve» vadība.

Mēs ar māsu kolhozā strādājām lauku darbos. Es — traktorū brigādē par piekabinātāju un ražas novākšanas laikā par kombainiera palīgu. Strādājām līdz rudenim, tad noskaidrojām savu piederīgo atrašanās vietu. Panācām, ka mūs aizveda uz Tomskas apgabala Piškino Troickij rajona kolhozu «Pirmais maijs» (Pervij maj) pie mūsu ģimenes.

Biju piekabinātājs, uzskaitvedis, traktorists un beidzot kombainieris. 1950. un 1951. gadā sešus mēnešus mācījos kombainieru kursus un pēc tam strādāju četras sezonas. Pēc Staļina nāves strādāju par kolhoza «Ziemeļu taiga» (Severnaja taiga) agronomu. Vēlāk kolhozā «Krupskaja» par labu darbu tiku apbalvots ar medaļu «Par jaunu zemju apgūšanu». Par augustu ražu sasniegšanu linkopībā 1956. gadā saņēmu Vissavienības lauksaimniecības izstādes mazo zelta medaļu.

Vairākkārt rakstījām prasības par atbrīvošanu, bet vienmēr saņēmām atteikumus. Vēlāk, arhīvā izskatot Būmaņu ģimenes lietu, at-

radu 1957. gada 12. februārī Rudzātu ciema padomes toreizējiem valsts drošības orgāniem izsniegtu ziņi, kurā teikts, ka Būmaņu ģimene ir «kulaki», jo viņiem piederējuši 17 hektāri zemes un divi zirgi, ka viņi izmantojuši svešu darbaspēku, bet Pēteris Būmanis bijis pretvalstiski noskaņots, naidīgi izturējies pret padomju varu, kā arī vācu okupācijas laikā sadarbojies ar vāciešiem. Līdz ar to ģimenes atgriešanās Latvijā nav vēlama.

Pateicoties šim «rūpēm», mūsu ģimeni no uzskaites noņēma tikai 1957. gada aprīlī. Tomēr, saņemot atbrīvošanas dokumentus, mums visiem bija jāparakstās, ka mēs nedrīkstam atgriezties dzimtajā vietā un pieprasīt kompensāciju par atņemto, pretējā gadījumā mums no jauna draud represijas.

Tādēļ uz Latviju 1957. gada 26. jūnijā izbraucām tikai trijātā — es un manas māsas Helēna un Leokādija. Pārējie ģimenes locekļi palika Sibīrijā, viņi atgriezās Latvijā pēc gada. Latvijā ieradāmies 6. jūlijā. Rīgā mūs sagaidīja brālis Konstantīns, kurš bija atbrīvots pēc vairākiem koncentrācijas nometnē pavadītiem gadiem. Mēs viņu tikko pazinām, tā bija pārvērties — novecojis, vājš, apsaldēts, bakurētains seju.

Rīgā apmetāties pie paziņām, un es sāku meklēt savai profesijai atbilstošu agronoma darbu. Apmeklēju vairākas saimniecības, kurās bija vajadzīgi agronomi. Kad tur ierados un parādīju dokumentus, tad man teica, pameklējiet darbu citā vietā. Tā es gandrīz divus mēnešus nobraukāju apkārt, nesaprazdams, ka mums, bijušajiem izsūtītajiem, kā pretvalstiskiem elementiem neuztīcas, ka mēs esam otrās šķiras cilvēki. To apjautu tikai vēlāk.

Pateicoties tēva paziņam P. Brūverim (bijušās Rudzētu pagasta valdes ilggadējam loceklim), iekārtojoties darbā Līvānu spirta rūpnīcā par izejvielu sagādes daļas vadītāju. Pēc gada biju spiests meklēt darbu citur, jo atteicos sadarboties ar vietējiem drošības orgāniem un braukt uz Rudzētiem izspiegot vietējos iedzīvotājus, tas ir, būt par čekas aģentu. Vēl šodien mums nav skaidri to dienu dramatiskie notikumi.

1959. gada maijā sāku strādāt Lubezeres padomju saimniecībā. Tur ar mani notika traģisks negadījums uz ceļa, pēc kura divus gadus biju otrās grupas invalīds. Šajā laikā sāku mācīties Latvijas Lauksaimniecības akadēmijas neklātienē, kuru absolvēju 1966. gadā. No 1961. gada strādāju Oktes padomju saimniecībā, Laidzes lauksaimniecības tehnikumā un dārzenū šķirnes sēklu starprajonu nodaļā Talsos. 1961. gadā arī nodibināju ģimeni.

1973. gadā mani paaugstināja darbā un pārcēla uz Rīgu, kur strādāju par galveno agronomu kartupeļu sēklaudzēšanā dārzenū šķirnes sēklu Latvijas republikāniskajā apvienībā. No turienes arī aizgāju pensijā 1988. gadā. Pēc tam vēl četrus gadus nostrādāju Salaspils Botāniskajā dārzā. Kopš 1992. gada dzīvoju paša rokām būvētā ģimenes mājīnā Ķegumā. Kopā ar sievu rušināmies dārziņā un vadām savas dienas. Tomēr māja un dārzs nespēj aizņemt visu laiku un interesi.

1994. gada rudenī sāku Rudzētu pagasta vēstures izpēti. Pateicoties savas ģimenes atbalstam, kā arī Rudzētu pagasta tagadējo un bijušo iedzīvotāju un pagasta vadības atsaucībai, esmu izdevis vairākas grāmatas.

«Pateicoties» okupācijas varai, es un mani piederīgie uz visiem laikiem esam zaudējuši savu dzimto pusi. To vienmēr atceros ar sāpēm sirdī. Tagad jau mēs visi esam dzīvē iekārtojušies un atgriezies tēva mājās vairs nav iespējams. Manu radu vidū no okupācijas varām cietušas atostopadsmīti ģimenes (81 cilvēks). Tajā skaitā trīs krituši vācu armijā, 18 miruši Krievijas lēģeros un izsūtījumā.

Jānis Būmanis
1998. gada jūlijā

Mūžīgu dusu...

Ir velu laiks, un novakarēs drēgnās miglas kamoli šķiet tik līdzīgi velišiem, viņšaulē aizgājušiem sentēviem, kas klusām noslidējuši no debesīm paciemoties pie dzīvajiem. Uzņemt veļus — sens latviešu ticējums. Bet katolīcīgajiem bez tam ir skaista mirušo piemiņai veltīta diena — Dvēseļu diena, kad viņi baznīcās vai mājās lūdzas par aizgājušajiem, bet pēc tam, novakarē iet uz kapiem. Iedez svēcītes šajos miera dārzos, domās satiekas ar saviem mīļajiem, pārstaigā atmiņu takas. Raksturīgi, ka lūgšanu noskaite ne tikai par savējiem, bet arī par tām dvēselēm, par kurām nav, kas aizlūdz. Daudzviet par tradīciju kļuvis, tuvojoties Dvēseļu dienai, rīkot kopīgus svēcīšu vakarus uz kapiem. Arī mūsu rajona pagastos oktobra un novembra brīvdienās daudzās kapsētās pulcējas cilvēki. Spēlē mūzika, plūst atbilstošu dziesmu skaņas, skan dzejas vārsmas, tuvinieki ar salnu nenokostiem vēliniem ziediem sapušķo kapus, iedezz svēces. Bet tiem kapiem, pie kuriem liela tāluma, nevalas vai citu iemeslu dēļ neierodas neviens savējais, vējš uzsedz sauju rūsganu lapu, garāmgājējs noliek uz pieminekļa zariņu ar baltām sniegogām, un lietus mākonis parūpējas par zaigojošām pērlītēm.

Sestdien un svētdien Svēcīšu vakari notika vairākos rajona pagastos.

Pelēču pagasta Džeriņu kapsēta ir neliela, arī apkārtnē mazapdzīvota. Bet par kādreizējām lielām dzimtām stāsta kapu vietas, kur uz vairākiem pieminekļiem viens un tas pats uzvārds. Kā grāmatā, kur katrs piemineklis — citas dzīves stāsts. Lakoniski gadskaitļi: 1874.-1966. pamudina aizdomāties par kādas Ievas Zeiles deviņdesmitgadīgo mūžu divos gadsimtos. Vai arī, — kāpēc Dievs tik agri pasaucis šo jauno meiteni, kuras pieminekli iekalti skaitļi: 1956.-1973. Džeriņu kapsētā, tāpat kā pārējās Pelēču pagasta kapsētās, ar dziesmām un dzeju uzstājās Daugavpils rajona Dubnas pagasta sieviešu ansamblis. Bet gada laikā nomirušo tuviniekiem pagasta kultūras darba organizatore Silvija Šņepste iedeva pa svēcītei un aicināja kā sveicienu no draugiem, darbabiedriem aizdegt un nolikt uz kapa.

Rušonas pagasta Antonišķu kapi. Palūkojies uz pieminekļu uzrakstiem, parunājies ar cilvēkiem, un brīnumaini dzīves stāsti atklājas kā uz delnas. Te keramiķu Ušpeļu sentēvu kapi. Te zilus miķeļišus un svēcītes kārtā sievieti, kuru citos laikos varētu nosaukt par muižnieci. Viņas tēvs savā laikā nopircis Antonišķu muižas zemi. Tā vēlākos gados kļuvusi par cēloni represijām pret viņa ģimeni. Un nu vairs nevajag ne muižas, ne paša zemes, kura tepat vien ir, apkārt Antonišķu kapsētai. Te jaunās skolotājas kaps, kas pēc pusotra darba gada Antonišķu skolā kara gados trīs dienu laikā ar plaušu karsoni aizgāja mūžībā.

Antonišķu kapsētā, tāpat kā visos pā-

rējos Rušonas pagasta kapos, kur notika svēcīšu vakari, uzstājās vīru tercets no Preiļiem, kā arī pagasta padomes, vienlaikus rajona padomes priekšsēdētājs Arvīds Soldāns, kas veltīja piemiņas vārdus pēdējā gada laikā mirušajiem.

Aizkalnes pagasta Aizkalnes kapi neparasti ar savu atrašanās vietu — baznīcas dārzā. Te daudz ļoti vecu piemi-

● Visās kapsētās piemiņas brīžos redzamas šādas lielas dzimtas. Dzīvie un aizgājušie atkal kopā. Pelēču pagasta Džeriņu kapsētā pie mirušajiem Adele Brice (no labās) ar vīru, brāli, mazbērniem.

● Nereti kapos atdusas priesteri, kuriem nav piederīgo. Divu priesteru — Aleksandra Turka un Pītera Miurenieka kapu vietas Aizkalnes kapos kopj un rotā Tekla Klindzāne un Terēza Sinkēviča. Attēlā Terēza Sinkēviča.

● Rušonas pagasta Antonišķu kapsētas kapličā vēl pirms svēcīšu vakara par mirušajiem lūdzās vietējās draudzes dziedātājas: Veronika Vilcāne un Genovefa Dubovska (pirmajā rindā), Jevgēnija Vilcāne, Eleonora Keštere, Leonora Vilcāne, Albina Stubure, Anna Babre.

● Janīna Soika (pirmā no labās uz sola) ar vīru, znotu, meitām, mazbērniem Antonišķu kapos pie vīra vecāku atdusas vietas. «Es kapsētā lūdzos mūžīgu svētlaimi aizgājušajiem un savai ģimenei — veiksmi,» saka Janīna Soika.

● Sava pagasta kapsētās svēcīšu vakarā piedalījās Rušonas pagasta padomes, rajona padomes priekšsēdētājs Arvīds Soldāns (no kreisās). Ar jaunu, īpaši šī gada svēcīšu vakariem gatavotu muzikālu programmu uzstājās vīru tercets — Alberts Rusiņš (no labās), Arvīds Gžibovskis, Valdis Valainis. Dzeju lasīja Leontīna Ūdrasola.

● Rušonas pagasta Žogotu kapus pārrauga, kopj un kārtro, organizē uz talkām vietējos iedzīvotājus Olga Reča un Helēna Kotāne. Vai par katrā šajā kapsētā dusošā dzīves gājumu interesanti prot pastāstīt Helēna Kotāne (attēlā).

jaunota. Vienīgi ielejā apkārt centrālajam paaugstinājumam, zem sūnu, lapu un zāles klājuma saskatāmi nelieli pacēlumi, mūžvecas kapu vietas. Interesanta mazā kapu arhitektūra. Blakus padomju laika pieticīgajām cementa kapu apmalītēm redzams arī pa kapu apdarinājumam ar bagātīgu rozešu vijū, kas cauri apsūbējumam stāsta gan par piederīgo mantisko stāvokli, gan par amatnieku izcilo roku darbu. Aizkalnes kapos svēcīšu vakaru vadīja pagasta kultūras darba organizators Viktors Kurmis, bet dziedāja Veronikas Pastares vadītais sieviešu ansamblis: Rita Džeriņa, Viktorija Sutugina, Maija

● Aizkalnes kapsētās svēcīšu vakarā uzstājās pagasta padomes sekretāre Maija Paegle un kultūras darba organizators Viktors Kurmis. J.Silicka foto

nekļu. Savulaik šeit apbedīšana bijusi pārtraukta, bet nu atkal at-

Paegle, Ināra Sparāne, Lidija Kursīte.

Rušonas pagasta Žogotu kapi ir neparasti, stāva kalna galā ir vecie kapi, viducī esošais dižais piemineklis — «kunga» kaps, bet pakājē izvietojušies jaunie kapi. List lietus, un kapličā sapulcējušos sievu bariņam kāda mutīga notikumu pārzinātāja stāsta dažādas teikas gan par Rozentovas muižas izcelšanos, gan, kā kapu zvans dabūjis Ignata vārdu.

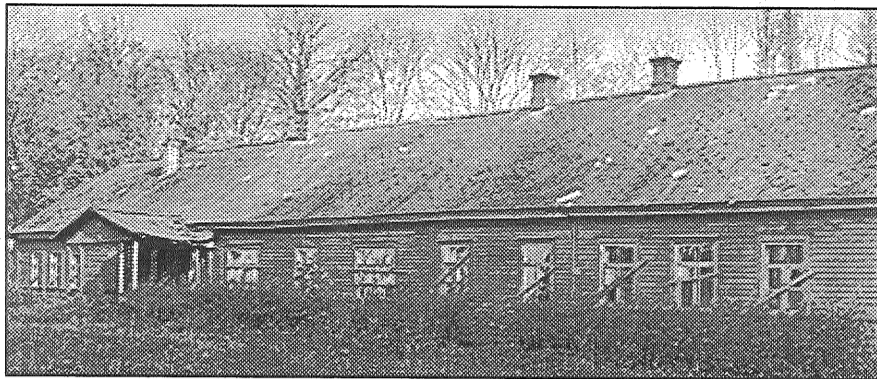
Daudz cilvēku šeit apgūlušī jaunības un spēka gados. Kā tas karavīrs, kurš divus mēnešus pirms dienesta beigām pārvests zārkā. Daudz savdabīgu pieminekļu, kā tas lielais, divās daļās pāršķeltais akmens mežsarga un viņa mūža biedres piemiņai.

□□□

Mūžīga dusa, lai visiem ticīgajiem nomirušajiem.

L.Rancāne

Kultūras un dabas pieminekļi

Latvijas Kultūras pieminekļu sarakstā kā vietējas nozīmes kultūras piemineklis ierakstīta arī Pelēču muiža, par kuru pagasta padomes priekšsēdētājs Jānis Podskocijs saka, ka, diemžēl, nedz tās uzturēšanai, nedz remontam pagasta budžetā līdzekļi nav atrodami.

Muižu cēlis muižnieks Šadurskis 19. gadsimta pirmajā ceturksnī, tā nonākusi no viena rentnieka pie otra, bet pēdējais rentnieks Voičehovskis to pārdevis grāfam Zibergam. Muižu mantojis viens no grāfa dēliem — Heinrihs Zibergs. Pēdējais Pelēču muižas kungs te valdījis no 1896. līdz 1914. gadam. Saglabājušās ziņas, ka šajā laikā katrā istabā bijusi podiņu krāsns ar izgriezumiem, griesti un sienas krāsoti eļļas krāsās dažādos toņos, grīdas gan krāsotas, gan parketa. Parks bijis slavens ar bagātīgām puķu dobēm, gleznainiem dīķiem, lepniem vārtiem. Tāpat ir ziņas, ka 1891. gada 13. februārī parakstīts līgums starp muižas rentnieku J. Puigu un J. Raiņa māti un māsu — Dārtu un Līzi Pliekšānēm par dzīvokļa izīrēšanu līdz 1893. gadam.

Pēc pirmā pasaules kara notikušajā agrārreformā muiža sadalīta jaunsaimniecībās. Grāfam palikuši tikai 52 hektāri zemes. Muižas ēkas, kopskaitā 13, un zemi grāfs pārdevis Jānim Rubinam, kura ģimene 1949. gadā izvesta. Pēc otrā pasaules kara līdz 1992. gadam šeit atradās Niedru (tagad — Pelēču) pamatskola, kura pēc tam pārcēlās uz jaunām telpām. Mantiņi nav vēlējušies atgūt pašu dzīvojamo ēku, bet pieprasījuši un saņēmuši klēti un kūti.

Un tā, vienuļa, zālē ieaugusi, aiznaglotiem logiem muiža cerīgi gaida savu atdzimšanu, bet pagasts nevar atrast nedz iespēju tās funkcionāli izmantošanai, nedz naudu tās remontam. Muiža dueli ar laika zobu, iespējams, agri vai vēlū zaudēs. Bet joprojām no šīs izstieptās vienstāva guļbūves ar gropētu dēļu apdari un divslīpu jumtu uzvēdi kaut kas dabīks, mājīgs, tā glabā savu dižcilības auru. Vēl pirms pāris gadiem tajā notika Eiropas kultūras mantojuma dienas.

L. Rancāne

Precizējums

7. oktobrī publicētajā A. Dreilingas rakstā «Aglonas bazilikas kora skolas kora ceļojums uz Varšavu» pēdējā rindkopā ir kļūda — firmas «Erato» vietā jābūt «Arka». Atvainojamies par sagādātajām neērtībām.

Ugunsnelaimes 1998. gadā

Kopš gada sākuma rajonā notikuši jau 80 ugunsgrēki. Uguns nodarītie zaudējumi kopumā pārsniedz 22 515 latus. Divi cilvēki gājuši bojā.

Statistika liecina, ka palielinājies ugunsgrēku skaits laukos. Preiļos notikušas 4 ugunsnelaimes, Līvānos — 11 ugunsgrēki, bet rajona pagastos — 65. Izpētot ugunsgrēku cēloņus, bieži vien nākas secināt, ka nelaimes cēloņi ir vieni un tie paši, tas ir, dūmvadu bojājumi un aizsērējumi, elektrotīrīšu nepareiza ekspluatācija, neuzmanīga un nepareiza rīkošanās ar uguni.

Tuvojas ziema. Apkures ierīcēm jābūt iekārtotām atbilstoši celtniecības normu un noteikumu prasībām. Pirms apkures sezonas sākuma visas apkures ierīces un apkures iekārtas jāpārbauda un jāizremontē. Bojātas apkures ierīces, krāsnis, dūmvadus ekspluatēt

nedrīkst. Katras krāsns kurtuves atveres priekšā uz degtspējīgu materiālu grīdas jāpiestiprina metāla loksne, ne mazāka par 50 x 70 cm. Bēniņos visiem dūmeņiem un sienām, kuros atrodas dūmu kanāli, jābūt apmestiem un nobalsinātiem.

Krāšņu ekspluatācijas gaitā aizliegts:

— novietot kurināmo tieši krāsns kurtuves atveres priekšā,

— krāsns aizkuršanai izmantot benzīnu, petroleju, diēļdegvielu un citus viegli uzliesmojošus materiālus,

— atstāt aizkurtas krāsnis bez uzraudzības,

— žāvēt un sakraut uz krāsns malku, apģērbus un citus degtspējīgus priekšmetus un materiālus,

— izmantot krāsnis ar plaisām un citiem defektiem, kā arī pārkurināt krāsnis.

V. Fomantjevs,

VUGD Preiļu nodaļas inspektors

Policija meklē

Policija meklē bezvēsts pazudošo Jāni Kusiņu. Šī gada 23. septembrī no mājām Jersikas pagasta S. Kusiņos izgāja un neatgriezās 1960. gadā dzimušais Jānis Kusiņš.

Viņa pazīmes: augums 170 centimetri, tumšas acis, tumši brūni mati, uz labās kājas zem ceļgala pēcoperācijas rēta. Bija ģērbies melnā vējjakā, melnā džemperī ar ziliem punktiņiem, biksēs zaļā krāsā, melnos gumijas zābakos. Iespējams, izbraucis ar neregistrētu bojātu alumīnija laivu Daugavā.

Ja kādam ir informācija par J. Kusiņa atrašanās vietu, zvaniet 02 vai pa telefonu 22540.

POLICIJAS ZIŅAS (28 septembris — 11. oktobris)

■ 28. septembrī Andrejs S. alkohola reibumā sarīkoja ģimenes skandālu Līvānos, Rīgas ielā. Izteikts oficiāls brīdinājums.

■ 29. septembrī Sergejs F. sarīkoja ģimenes skandālu Preiļos, 1. Maija ielā. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 29. septembrī Aigars K. izdarīja ļaunprātīgu nepakļaušanos policijas darbinieku likumīgajām prasībām. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 29. septembrī Jersikas pagasta Upeniekos veikalā «Pie Ilzes» konstatēti pārtikas produkti bez preču pavadzīmēm. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 29. septembrī Rožupes pagasta Rušeniekos veikalā «Ievas» konstatēti tabakas izstrādājumi bez pavaddokumentiem. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 30. septembrī Tamāra B. savās mājās Upmalas pagasta Berezovkā nelikumīgi tirgoja alkoholiskos dzērienus. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 30. septembrī Līvānos uz Rīgas ielas automašīna Ford, kuru alkohola reibumā vadīja Aivars P., ietriecās stāvošā automašīnā VAZ 21063. Cietušo nav. Bojātas automašīnas. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 30. septembrī SIA «Universālveikals PL» veikalā Preiļos, Daugavpils ielā 71 konstatēta produkta, kuram beidzies derīguma termiņš, tirdzniecība. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 30. septembrī Līvānos, individuālā uzņēmuma «V. Leščova» veikalā «Vairumtirdzniecība» konstatēta pārtikas preču, kurām beidzies derīguma termiņš, tirdzniecība. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 30. septembrī Veronika P. izdarīja huligāniskas darbības Saunas pagasta Jašorē. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 1. oktobrī Pēteris P. izdarīja huligāniskas darbības Saunas pagasta Jašorē. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 2. oktobrī Ivars P. sarīkoja ģimenes skandālu Saunas pagasta Priekuļos. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 2. oktobrī Zofija Z. izdarīja huligāniskas darbības Līvānos, Rīgas ielā. Izteikts oficiāls brīdinājums.

■ 3. oktobrī Ivars L. alkohola reibumā izdarīja huligāniskas darbības Pelēču pagasta Ārdavā. Izteikts oficiāls brīdinājums.

■ 3. oktobrī Jānis L. alkohola reibumā sarīkoja ģimenes skandālu Līvānos, Rīgas ielā. Izteikts oficiāls brīdinājums.

■ 3. oktobrī Viktors S. alkohola reibumā sarīkoja ģimenes skandālu Sutru pagasta M. Strautiņos. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 3. oktobrī Līvānos, Strēlnieku ielā automašīnas BMW vadītājs Viktors R. izraisīja sadursmi ar automašīnu VW Jetta un no notikuma vietas aizbrauca. Cietušo nav, bojātas abas automašīnas. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 4. oktobrī Staņislavs L. sarīkoja ģimenes skandālu Aglonas pagasta Livdaniekos. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 4. oktobrī Juris V. alkohola reibumā sarīkoja ģimenes skandālu Līvānos, Krustpils ielā. Izteikts oficiāls brīdinājums.

■ 4. oktobrī Juris V. Līvānos alkohola reibumā nepakļāvās policijas darbinieku likumīgajām prasībām. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 4. oktobrī Ēriks O. izdarīja huligāniskas darbības Aglonā, Somersetas ielā. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 5. oktobrī Oļegs Š. alkohola reibumā divas reizes ar medību bisi izšāva sava dzīvokļa griestos Preiļos, Mehanizatoru ielā. Ierosināta krimināllieta.

■ 5. oktobrī Aivars U. alkohola reibumā sarīkoja ģimenes skandālu Līvānos, Dzirnava ielā. Izteikts oficiāls brīdinājums.

■ 5. oktobrī Līvānos, Rīgas ielā savā dzīvoklī atrasts Jevģēnijs Z. Iķis ar vardarbīgas nāves pazīmēm. Aizturēts mirušās

dēls Jānis Z. Ierosināta krimināllieta.

■ 5. oktobrī Aivars J. alkohola reibumā sarīkoja ģimenes skandālu Jersikas pagasta Stīvrīšos. Izteikts oficiāls brīdinājums.

■ 5. oktobrī Vladimirs S. alkohola reibumā izdarīja huligāniskas darbības Preiļos, Aglonas ielā. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 6. oktobrī Andris V. Saunas pagasta Lielajos Anspokos savās mājās sarīkoja skandālu. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 7. oktobrī Ivans I. savās mājās Preiļos, Aglonas ielā nelikumīgi tirgoja alkoholiskos dzērienus. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 8. oktobrī Sergejs S. izdarīja huligāniskas darbības Rudzātu pagasta Steķos. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 8. oktobrī Valērijs G. sarīkoja ģimenes skandālu Preiļos. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 9. oktobrī Staņislavs K. no Rušonas pagasta Kastīres vadīja savu transportlīdzekli alkohola reibumā atkārtoti gada laikā. Ierosināta krimināllieta.

■ 9. oktobrī Valdis G. no Preiļiem vadīja transportlīdzekli alkohola reibumā atkārtoti gada laikā. Ierosināta krimināllieta.

■ 9. oktobrī Līvānos, Celniecības ielā no SIA «Cometeks» teritorijas aizdzīta automašīna UAZ 452. Ierosināta krimināllieta.

■ 9. oktobrī Rudzātu pagastā individuālā uzņēmuma «Aina-98» veikalā pārdotas preces bez darījumu apliecināšiem dokumentiem. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 9. oktobrī Turku pagasta Jaunsilavās kafējnīcā «Kalnāres» konstatēta preču, kurām nav pavaddokumenta un beidzies realizācijas termiņš, tirdzniecība. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 9. oktobrī Rudzātu pagastā individuālā uzņēmuma «Baltie vītoli» veikalā konstatēta preču, kurām beidzies realizācijas termiņš, tirdzniecība. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 9. oktobrī Līvānos uz Rīgas ielas Aleksandrs S., kurš vadīja automašīnu Scania, netika galā ar transportlīdzekļa vadību, nobrauca no ceļa un ietriecās mājā. Cietušo nav. Bojāta ēka un automašīna. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 10. oktobrī Leontīna V. un Jānis B. izdarīja huligāniskas darbības Rudzātos, Jauņatnes ielā. Sastādīti administratīvie protokoli.

■ 10. oktobrī Ilmārs O. sarīkoja ģimenes skandālu Rušonas pagasta Kastīrē. Izteikts oficiāls brīdinājums.

■ 10. oktobrī Jurijs J. alkohola reibumā izdarīja huligāniskas darbības Riebiņos, Dārzu ielā. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 10. oktobrī Juris K. alkohola reibumā sarīkoja ģimenes skandālu Līvānos, Zaļajā ielā. Izteikts oficiāls brīdinājums.

■ 10. oktobrī Ēriks O. sarīkoja ģimenes skandālu Aglonā, Somersetas ielā. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 10. oktobrī Sergejs K. alkohola reibumā sarīkoja ģimenes skandālu Līvānos, Smilšu ielā. Izteikts oficiāls brīdinājums.

■ 11. oktobrī uz ceļa Upmala — Siļi Volvo 760 vadītājs Ivars L. netika galā ar automašīnas vadību, nobrauca no ceļa un apgāzās. Bojāta automašīna. Vadītājs ar traumām nogādāts Preiļu slimnīcā. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 11. oktobrī ceļā Rīga — Daugavpils 169. kilometrā automašīnas VAZ 2106 vadītājs A.M. neievēroja distanci starp priekšā braucošo automašīnu Ford Orion. Notika sadursme, cietušo nav. Bojātas automašīnas. Sastādīts administratīvais protokols.

Preiļu rajona policijas nodaļas informācija

Valsts ieņēmumu dienests informē

Transportējot kokmateriālus, pavadzīmes būs vajadzīgas visiem

Sākot ar 1998. gada 1. oktobri visu veidu darījumu attiecības ar kokmateriāliem (apaļkokiem un zāgmateriāliem) starp nosūtītāju un saņēmēju jānoformē ar vienota parauga stingrās uzskaites dokumentu — kokmateriālu transporta pavadzīmi rēķinu. Šajā sakarā ir sagatavoti arī metodiskie norādījumi par kokmateriālu transporta pavadzīmes rēķina lietošanu un noformēšanas kārtību. Ar tiem iepazīstina Valsts ieņēmumu dienesta Preiļu rajona nodaļas galvenā nodokļu inspektore Māriete Jokste.

— Ministru kabineta noteikumi «Kokmateriālu transporta pavadzīmes rēķina lietošanas un noformēšanas kārtība» nosaka, ka ir stājies spēkā jauna kārtība, kas attiecas uz jebkādam darbībām ar kokmateriāliem, kuras veic gan juridiskas, gan fiziskas personas.

Ar pavadzīmi rēķinu jānoformē darījumi ar apaļkokiem, kuri ir nocirsti un atzaroti, sagarumoti un nesagarumoti, mizoti un nemizoti, garenvirzienā sašķelti vai nesašķelti kokmateriāli, kuru garums ir lielāks par 1 metru un tievgaļa diametrs vismaz 3 centimetri. Noteikumi paredz, ka šādi jānoformē arī jebkurā garumā sazaģēti zāgmateriāli, ēvelēti vai neēvelēti vai citādi mehāniski apstrādāti kokmateriāli, kas biežāki par 6 milimetriem.

Noteikti jāatceras, ka pavadzīmes attiecas uz apaļkoku pirmās pārstrādes produktiem. Ja ir sataisītas, piemēram, kādas kastes vai sagataves, tad jālieto vienkāršā stingrās uz-

skaites pavadzīme.

Darījumi ar minētajiem kokmateriāliem jānoformē ar pavadzīmi rēķinu šādos gadījumos: realizējot, nododot pārstrādei, nododot glabāšanā, izsniedzot pēc pārstrādes, izsniedzot pēc glabāšanas, mainot glabāšanas vietu, piegādājot sava uzņēmuma struktūrvienībām, kuras atrodas citā teritorijā, piegādājot pārkraušanai citā transportlīdzeklī ārpus uzņēmuma teritorijas, arī pēc mežizstrādes, piegādājot personīgām vajadzībām (pašpatēriņam) vai citos gadījumos, kad nepieciešama kokmateriālu pārvietošana ārpus uzņēmuma teritorijas, izmantojot koplietošanas ceļus.

Kur un kā var saņemt pavadzīmes rēķinus? Ja tā ir fiziska persona, tai jānāk uz savas dzīvesvietas nodokļu inspekciju. Ja tā ir juridiska persona — ieņēmumu dienesta nodaļā, kur reģistrēta kā nodokļu maksātājs.

Gan juridiskām, gan fiziskām personām Valsts ieņēmumu dienestā ir jāuzraksta iesniegums, kurā jānorāda, cik pavadzīmes nepieciešamas, jāuzrāda konkrēta darbība, kuru grasās veikt un kāpēc šīs pavadzīmes vajadzīgas. Ja ir nopirkta ciršanas biļete, jāuzrāda tajā atspoguļotie dati. Fiziskai personai, kurai mežs ir lietošanā, jāuzrāda arī attiecīgs dokuments par lietošanas tiesībām. Rakstīt lūgumu izsniegt pavadzīmes var tikai pats īpašnieks. Šo darbību nevar uzticēt citai personai.

Par pavadzīmju izlietošanu obligāti būs jāsniedz atskaite. Ja nav iesniegts pārskats par iepriekš paņemto pavadzīmju izlietošanu, jaunās pavadzīmes neizsniegsim.

Izmantojot pavadzīmes rēķinus, jāievēro arī tas, ka pavadzīme jānoformē par katru nosūtāmo kokmateriālu kravu, kas tiek pavadāta ar konkrēto transportlīdzekli neatkarīgi no transporta veida. Katrai kravai jāatbilst ierakstam ciršanas biļetē, kā arī nepieciešama ciršanas biļetes kopija.

Jāatceras, ka pavadzīme rēķins jāuzraksta pirms transportēšanas. Ja situāciju pūlas saglabāt un kaut ko rakstīt ceļā, tas jau ir krietni par vēlu. Pavadzīmes datumam jāatbilst konkrētam kokmateriālu iekraušanas un pārvietošanas datumam.

Kokmateriālu transporta pavadzīmes rēķina lietošanas un noformēšanas kārtība paredz, ka pavadzīmei jābūt uzrakstītai četros eksemplāros. Pirmais eksemplārs paliek kokmateriālu saņēmējam, otrs — nosūtītājam, trešais — pārvadātājam, bet ceturtais — kokmateriālu izsniedzējam jeb nosūtītājam. Var būt gadījumi, kad šīs personas sakrīt. Tad tām paliks vairāk eksemplāru.

Ir dzirdēti iebildumi, ka tagad daudz problēmu ar pavadzīmēm būs lauciniekiem, kuri savā mežā gādās ziemeļmalu. Jā, arī uz viņiem attiecas viss iepriekš minētais. Izņēmums ir vienīgi personas, kuras pārvieto vai transportē kokmateriālus, kuri sagatavoti viņu īpašumā nodotā mežā, un kuru apjoms nav lielāks par likumā par mežu apsaimniekošanu un izmantošanu un attiecīgā valsts mežu dienesta instrukcijā norādītajām normām, tas ir, 10 kubikmetri malkas koksne un 3 kubikmetri lietaskoksne. Pavadzīme tik un tā ir vajadzīga, taču nav vajadzīga ciršanas biļete.

Gan juridiskajām, gan fiziskajām perso-

nām ir jānodrošina veidlapu stingra uzskaitē un glabāšana. Juridiskās personas par tām atskaitīsies katru ceturksni, bet fiziskās personas — kad būs pabeigti ielānotie darījumi, bet ne vēlāk kā līdz sekojošā gada 1. aprīlim. Protams, būtu vēlams, lai tas notiek operatīvāk.

Ministru kabineta noteikumu prasību uzraudzības kārtību nodrošinās Valsts ieņēmumu dienests un valsts policija atbilstoši savai kompetencei. Tās ir iestādes, kas nodarbojas ar preču plūsmas kontroli uz ceļiem.

No tām firmām un uzņēmumiem, kuri nopietni nodarbojas ar kokmateriāliem, pretenziju pagaidām nav. Sarežģītāk ir ar privātajiem kokmateriālu transportētājiem. Gribu atgādināt, ka neskaidrību jautājumos interesenti vienmēr var zvanīt un nākt uz ieņēmumu dienestu.

Par noteikumu neievērošanu personas tiek sauktas pie atbildības likumos noteiktajā kārtībā. Piemēram, atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 155.1. pantam par noteiktās preču pavadzīmju rēķinu uzskaites, glabāšanas, noformēšanas vai lietošanas kārtības neievērošanu, kā arī par normatīvajos aktos noteikto preču pavadzīmju rēķinu aprites kārtību reglamentējošo prasību neievērošanu var sodīt no 100 līdz 200 latiem.

Savukārt, par preču uzglabāšanu un pārvadāšanu bez preču pavadzīmēm rēķiniem, izņemot normatīvajos aktos tieši paredzētos gadījumus, ir piemērojams naudas sods no 200 līdz 250 latiem, konfiscējot preces.

Sagatavoja
L.Kirillova

Troļļu zemē, Norvēģijā

3 Latvijā ir sešas mācību iestādes, kuras sadarbojas ar Norvēģijas skolām. Viena no tām ir Preiļu Valsts ģimnāzija, kurā šogad tika īstenots projekts par apmaiņas braucieniem. Pateicoties mūsu ģimnāzijas un Kvinnheradas (Norvēģijā) vidusskolas direktoru sadarbībai, maijā Preiļos ciemojās skolēni un skolotāji no Norvēģijas, bet septembrī uz turieni devāmies mēs.

Norvēģus Latvijā pārsteidza mūsu dabas vienkāršība. Te ir iespējams jūsmot par saules ausmu un rietu, turpretī Norvēģijā to iespējams redzēt, vienīgi uzkāpjot augstākajā kalnā. Vēl Latvijā ir iespējams redzēt debess jumu tik daudz, cik tu vēlies. Turpretī Norvēģijā kalni ieskauj ciemus un pilsētas, un tādā veidā cilvēks jūtas ļoti niecīgs, jo kalni ne tikai norobežo tevi no pārējās pasaules, bet neļauj arī debesis lūkoties tālu, tālu.

Apciemojuma laikā Latvijā ciemiņus iepazīstinājām ar Preiļu pilsētu un apkārtni, mūsu skolu, arī ar Rīgu. Viņi mums atveda dāvanu — naudu, kuru paši bija nopelnījuši. Vienu dienu visi Kvinnheradas vidusskolas skolotāji un skolēni strādāja, lai realizētu iecerēto projektu. Šī nauda tika ieguldīta ģimnāzijas sporta zāles celtniecībā.

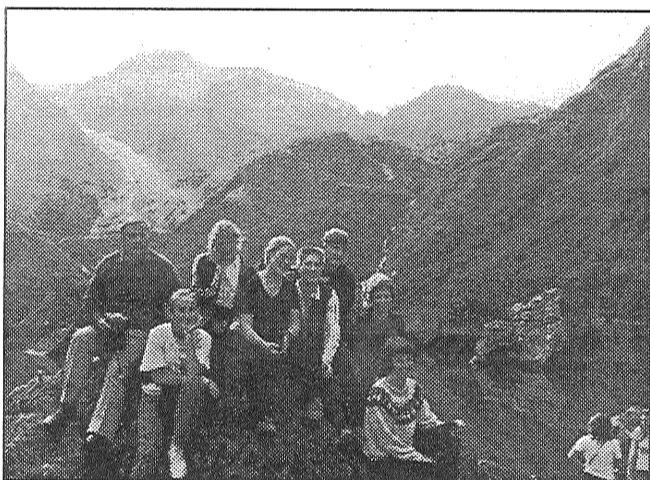
Preiļu Valsts ģimnāzijas pārstāvi uz Norvēģiju devās septembrī. Mūsu viesošanās ilga vienu nedēļu. Turp devās pieci skolēni un trīs skolotāji. Skolēnus izvēloties, tika ņemtas vērā sekmes mācībās, valodas zināšanas, piedalīšanās ārpusklases pasākumos un nodarbībās.

Norvēģijā mūs pārsteidza dabas krāšņais varenums. Jau pirmie skati aizrauj elpu, redzot, kā varenie milži — kalni — pārņem varu pār visu apkārtni. Taču izskatās, ka nedz fjordi, nedz ezeri un jūras, kur nu vēl salas, par to neapvainojas, jo katrs sev ir atradis īsto vietu. Uz kartes jau nemaz nevar redzēt, cik īstenībā daudz ir saliņu gar jūras krastu.

Visa Norvēģijas jūras robeža ir izrobota ar fjordiem, kas, iegrauzoties klintīs, veido savdabīgāko jūras krastu pasaulē. Cilvēki ir daudz vairāk atkarīgi no dabas, jo uz darbu vai skolu brauc ne tikai ar autobusu, bet arī ar kuģi vai prāmi. Starp kalniem pavīd ūdens, — vai tas ezers, jūra vai fjords, to zina tikai vietējie iedzīvotāji. Un viss ir sakārtots it kā pēc noteikta plāna. Savdabīga ir arī Norvēģijas rietumu piekraste ar šēru joslu (ap 150 tūkstošiem klinšainu saliņu) un fjordiem. Tādēļ arī Norvēģijas krasta līnijas kopgarums ir visai iespaidīgs — apmēram 27 000 kilometru, bet ja mērītu «pa taisno», tad tikai 4500 kilometru.

Katram fjordam un salai, protams, ir nosaukums. Ciematu, kurā mēs dzīvojam, sauc par Kvinnheradu, bet pilsētu — Husnes. Tā ir maza pilsēta, kuru ieskauj kalni un fjordi, kā jau Norvēģijā. Centru veido savstarpēji saistītās ēkas izvietoti veikali, pasts, grāmatnīca, un citas iestādes. Mazliet tālāk atrodas bērnu dārzs, pamatskola un vidusskola, kurā mēs ciemojamies. Lai gan tā ir samērā maza pilsēta, tomēr tur ir daudz kas apbrīnā vērts. Mums īpašs likās šūdonis vai gleiša. Jau no nosaukuma vien liekas, ka kaut kas tur slid lejup. Slid arī, bet ļoti, ļoti lēni. Tā ledus nav ciets, bet vienmēr mainīgs un kūstošs. Lai apskatītu šo dabas brīnumu, mēs devāmies uz Rosendāli, kur pabijām arī baroneses pili. Pie tās bija brīnišķīgs rožu dārzs.

Nedēļas laikā skolā mēs pavadījām divas dienas. Atšķirību starp viņu un mūsu skolu ir

● Preiļu Valsts ģimnāzijas grupa Norvēģijā: F.Livmanis (no kreisās), D.Ivanova, S.Bogdanova, I.Spūle, K.Ragaussis, A.Mūrnieks, E.Jermolajeva, A.Poplavska. Fonā ir gleiša.

diezgan daudz. Skolas ēka ir daudz plašāka un tehniski labāk apgādāta. Salīdzinot ar mūsu skolu, audzēkņu ir par 100 vairāk, taču skolotāju — trīs reizes vairāk. Tas nozīmē, ka katram skolotājam dienā ir 2-4 stundas, nevis 7-9. Mācību programmas arī atšķiras un savādāka «atmosfera» stundās. Skolēni ir daudz brīvāki, atraišitāki un, kā saka paši norvēģu skolotāji, dažreiz pat pārāk atraišīti.

Brīvajā laikā daudzi skolēni nodarbojas ar sportu, bet ne visi. Bieži tiek rīkoti pārgājieni uz kalniem un sacensības skolā, taču viņiem nav maksimāli ciešās pašdarbības. Kā dāvanu no mūsu skolas mēs aizvedām videokaseti, kurā uzfilmētas ģimnāzijas tradīcijas un pasākumi. Tas viņiem likās ļoti aizraujoši. Paši norvēģi atzīst, ka, valstij kļūstot bagātākai, jaunatne aizmirst par savu kultūru un tradīcijām.

Bergena, otra lielākā Norvēģijas pilsēta, ir atzīta par vienu no sakoptākajām pilsētām. Tā ir arī iekļauta 2000. gada Eiropas kultūras pilsētas kandidātu sarakstā. Arī mēs apmeklējām Norvēģijas šarmantāko, pievilcīgāko un visziemeļnieciskāko pilsētu — Bergenu. Jūra šeit bija un vēl šodien ir pamats visa

● Norvēģu skaistie un bagātīgi rotātie tautas tērpi. Pa kreisi raksta autore.

veida tirdzniecībai un nodarbēm uz sauszemes. Mēs apmeklējām arī muzeju, kas liecina par Hanzas apvienības dzīvi un tirdzniecību. Muzeja ēka ar mēbeļiem tika apgādāta 1700. gadā un ir viena no vecākajām koka ēkām pilsētā. Lielākā ēka mūzikas sarīkojumiem ir «Grīga halle», kura uzbūvēta 1978. gadā un nosaukta slavenā Norvēģijas komponista Eduarda Grīga vārdā. Arī mēs apmeklējām arī simfoniskā orķestra koncertu.

Nedēļas laikā mēs guvām daudz iespaidu, un, atgriežoties Latvijā, sajūta bija tāda, ka projām esam bijuši veselu mēnesi vai pat vairāk. Mēs ceram, ka mūsu draudzība un sadarbība starp skolām turpināsies vēl ilgi.

Dagne Ivanova,
Preiļu Valsts ģimnāzijas 2.h kursa
audzēkne

UZMANĪBU VISEM REKLĀMDEVĒJIEM!!!
Turpmāk par jums varēs izlasīt 200 000 lasītāju!
 Jūs varat ievietot sludinājumu, reklāmu u.c. informatīvo materiālu ne tikai mūsu rajona laikrakstā, bet «Novadnieka» redakcijā (Preiļos, Aglonas ielā 1) arī Rēzeknes rajona laikrakstā «Rēzeknes Vēstis», Jēkabpils rajona laikrakstā «Brīvā Daugava», Daugavpils pilsētas laikrakstā «Dinaburga», Krāslavas rajona laikrakstā «Ezerzeme», Ludzas rajona laikrakstā «Ludzas Zeme».

Ja ievietosiet reklāmu «Novadniekā» un vēl kādā no šiem laikrakstiem, tad reklāmlaukuma cena katrā būs Ls 0,45 (bez PVN) par 1 cm².

Ticiet — tas ir lētāk, nekā izmantojot reklāmaģentūru pakalpojumus. Tas ir ātrāk. Tas ir izdevīgāk.

Difterija Latvijā

Līdz šā gadsimta piecdesmito gadu sākumam saslimstība ar difteriju Latvijā bija ļoti augsta, ik gadu difterijas slimnieku skaits pārsniedza 1000. Pēc regulāras iedzīvotāju imunizācijas uzsākšanas saslimušo skaits strauji samazinājās, un no 1969. līdz 1985. gadam Latvijā netika reģistrēti neviens saslimšanas gadījums. No 1986. gada reģistrēti jauni difterijas gadījumi. Jau sesto gadu Latvijā turpinās difterijas epidēmija. Šajā laikā ar difteriju saslimuši 828 cilvēki un 72 miruši, tajā skaitā 9 bērni. 1998. gadā novērojams difterijas gadījumu pieaugums — deviņu mēnešu laikā reģistrēti 44 slimnieki, kas ir par 60% vairāk nekā pērnā gadā. Krasi palielināties letālo gadījumu skaits — šogad no difterijas miruši 9 cilvēki jeb katrs piektais slimnieks. Divkārtējais atklāto difterijas baktēriju nesātāju skaits. Neraugoties uz plašiem vakcīnprofilakses pasākumiem, pieaugušo vidū valstī imunizēti tikai 70% iedzīvotāju, Preiļu rajonā 71%, kas ir nepietiekoši, lai apturētu difterijas epidēmiju.

Slimības raksturojums — saslimstot ar šo infekciju, cilvēks visvairāk cieš no toksīna (indes), kuru izraisa difterijas baktērija. Tā bojā asinsvadu sienas, izraisot kakla tūska. Kakla tūska un difterijas plēvainie aplikumi izraisa smagu elpas trūkumu, kā arī iedarbojas uz sirds muskuli.

Inficēšanās mehānisms: gaisa pilienu, klepojot, šķaudot. No saslimstības ar difteriju jūs pasargās tikai pilnīga vakcinācija (3 reizes). Gadījumā, ja esat agrāk vakcinējies un ir pagājis ne vairāk kā 10 gadi, tad nepieciešama 1 deva. Imunitātes ilgums — pēc pabeigtas imunizācijas saglabājas ne mazāk kā 10 gadus. Vakcinējamo personu vecums nav ierobežots.

Vakcināciju pret difteriju var veikt vienlaicīgi ar potēšanu pret citām infekcijas slimībām, tajā skaitā ērcu encefalītu, gripu, pneimokoku infekciju, vīrushepatītiem.

Saņemt potes var jebkurā medicīnas iestādē un pie mums — Vides veselības centrā Preiļos, A.Paulāna ielā 1 a, tālrunis 22552.

Piedāvājam arī maksas vakcīnas pret gripu (3 lati), pret ērcu encefalītu (7 lati).

S.Lioznova,
epidemioloģe

Z/s «OLŪTS»

- ✓ pērk egles, priedes zāgbaļķus, papīrmalku, apsi.
  - ✓ Pērk un izstrādā cirsma.
  - ✓ Sniedz transporta pakalpojumus kravas pārvadāšanai pa Latviju.
  - ✓ Vajadzīgs šoferis darbam uz kokvedēja KRAZ ar fiskaru.
- Tāl. 22674 dienā, 24646 vakaros, mob. tel. 9345387.

Iepērk liellopus, jaunlopus, zirgus. Samaksa uz vietas.
Tāl. 22985.

Pērk visa veida mājlopu gaļu. Samaksa uz vietas.
Tāl. 21284.

«NOVADNIEKA» KALENDĀRS

Rajona padome

◆ 23. oktobrī pulksten 15.00 piedalīšanās Daugavas fonda sēdē Daugavpils rajona Birkeneļos.

◆ 26. oktobrī pulksten 15.15 Daugavpils Pedagoģiskajā universitātē stipendiju pasniegšana labākajiem Preiļu rajona studentiem.

Rajona skolu valde

◆ 22. oktobrī seminārs skolēnu pašpārvalžu vadītājiem Preiļu bērnu un jauniešu centrā. Sākums pulksten 10.00.

◆ 23. oktobrī literāro pasaku pēcpusdiēna valsts valodā Preiļu 2. vidusskolā.

◆ 26. oktobrī metodisko apvienību vadītāju izbraukumi uz skolām.

◆ 26. un 27. oktobrī kursi klašu audzinātājiem «Interaktīvas mācību metodes un veselības mācība skolā».

Līvānu kultūras nams

◆ 24. oktobrī pulksten 20.00 rudens balle. Piedalās Jolandas Suvorovas šovgrupa. Spēlē «Klaidoņi».

Vārkavas tautas nams

◆ 23. oktobrī pulksten 22.00 diskotēka «Bravo».

◆ 24. oktobrī diskotēka «...un pašam patīk».

Stabulnieku kultūras nams

◆ 24. oktobrī balle, spēlē «Vējš», sākums pulksten 23.00.

Sīkukalna kultūras nams

◆ 24. oktobrī dejas. Spēlē «Zelji» no Limbažiem. Sākums pulksten 23.00.

Informāciju sagatavoja L.Rancāne

03 NEDĒĻA

■ No 12. līdz 19. oktobrim Preiļu slimnīcas «ātrā palīdzība» izsaukta 105 reizes, astoņas reizes — pie traumas guviem cilvēkiem. Trīs no viņiem ievietoti slimnīcā. Vienā gadījumā Aglonā bija saplūkušās divas draudzenes. Pie tam visai karstasinīgi, lietojot nazi. Pēc brūču apkopšanas abas palaistas mājās. 10 reizes mediķi izsaukti palīdzēt tiem, kam kļuvis slikti pēc pārderšanās. Divi no viņiem ievietoti slimnīcā, viens aizvests uz psihoneiroloģisko slimnīcu Daugavpilī.

■ Vienu reizi «ātrajiem» brauciens izrādījās veltīgs. Pa telefonu paziņots, ka pie Katērades notikusi avārija, taču norādītajā vietā mediķi neko neatrada. Di-

vi pieteikumi atsaukti.

■ Slimnīcas uzņemšanas nodaļā griezušies 22 cilvēki, 11 no viņiem — ar traumām. Pavisam slimnīcā ievietoti 70 cilvēki. No viņiem četri ar traumām — ķirurģijas nodaļā, četri — terapijas nodaļā uz procedūru, ko tautā sauc vienkārši — atpumpēšana, tas ir, organisma atindēšana no alkohola. Bērnu nodaļā nokļuvuši deviņi slimnieki.

■ Dzemdību nodaļā piedzimušas divas meitenes, seši zēni.

■ Viņšaulē aizgājuši trīs: 1918., 1933. gadā dzimuši cilvēki un jauna sieviete, kas Stabulnieku pagastā izkrita pa trešā stāva logu un no gūtajām traumām mira.
L.Rancāne

Saskaņā ar 1998. gada 29. septembra Latgales apgabaltiesas spriedumu civillietā Nr 2-537/11 Preiļu rajona SIA «FIRMA RNS, Ltd.», kas reģistrēta Uzņēmumu reģistrā ar Nr. 770300126, atzīta par maksātnespējīgu. Kreditoru prasījumi piesakāmi rakstveidā 1 mēneša laikā no šī sludinājuma publicēšanas «Latvijas Vēstnesī» administratora pārstāvim, licencētam juristam Sergejam Agafonovam SIA «Juridiskā prakse» Daugavpilī, Imantas ielā 25-5, LV-5401, tālr. 54-24514, mob. tel. 9410955.

SIA «KADIĶIS»
vairumtirdzniecības bāzes
gada jubilejā 24. oktobrī —
DĀVANA PIRGĒJIEM!
Visiem pirkumiem
cenu atlaide.

Gaišreģe ANNAS madāma
pieņems 22. oktobrī
Preiļos, Liepājas ielā 46.

Pērk cirsma, papīrmalku,
finierklučus un zāgbaļķus mežā
un pie ceļa. Tāl. 23743,
mob. tel. 9408295, 9355766.

**Rožkalnu pagasta padome rīko
svēciņu vakaru**
1. novembrī:
Augšmuktū kapos 12.00,
Strodu kapos 13.00,
Lazdānu kapos 15.00.
25. oktobrī plkst. 15.00 svēciņu
vakars Āpšu kapos kopā ar mācītāju
Bērziņu.

**Upmalas pagasta padome rīko
svēciņu vakaru 31. oktobrī:**
Vanagu kapos 15.00,
Vārkavas kapos 16.30.

**Stabulnieku pagasta padome rīko
svēciņu vakaru**
31. oktobrī:
Vilciņu kapos 14.00,
Br.Balckaru kapos 15.00,
Krištošu kapos 16.00,
Pastaru kapos 17.00.
1. novembrī:
S-Vulānu kapos 15.00,
Stabulnieku kapos 16.00,
Trūpišu kapos 17.00.

IU «SANA» pārdod: miglotājus, minerālmēslu kļiedētājus, kartupeļu stādītājus, sienu grābekļus, arklus, preses šņori, universālās dzinavas, kartupeļu rokamās mašīnas, universālos vāgotājus, MTZ rezerves daļas, plaujmašīnas. Tāl. 48546 darba laikā, mob. tel. 29-536927.

Pārdod

Audi-80. Tāl. 54687;
Audi-80, 1983. g., dizelis; Audi-80, 1985. g., benzīns.
No Vācijas. Tāl. 55618;
Opel Ascona, 1987. g. Tāl. 23294;
Opel Record 2,0 s. Tāl. 41269;
VAZ-21063, 86 tk./km, 1986. g. Tāl. 21292;
Moskviču. Tāl. 59200;
skursteņu - krāšņu ķieģeļus. Tāl. 52552;
kumelju, seifu. Tāl. 58442;
ķēvi. Tāl. 58411;
grūsnu teli. Tāl. 56838;
grūsnu teli, kumelju, ķēvīti. Tāl. 42333 pēc 17;
4. laktācijas govi, teli (6 mēn.). Tāl. 35318;
slaucamu govi. Tāl. 50305;
govī. Tāl. 56857;
kartupeļus. Tāl. 55614, 55641;
kāpostus, galda bietes. Tāl. 32245;
auzas, kviešus, griķus. Tāl. 35336;
lauku māju. Tāl. 21008, 22429.

Perk

pārviotojamo dzīvojamu vagoniņu. Tāl. 24646 vai 21719;
K-700 vai «Jeņisej» lielās riepas un diskus. Tāl. 42430 vakaros;
steidzami vieglu alumīnija laivu. Tāl. 44570, 42216;
nelabiekārtotu divstāvu dzīvokli vai maina pret vieglo automašīnu. Tāl. 21151 vakaros.

23. un 26. oktobrī pārdos brūnas un baltas dējējvistas (12 mēn.), Ls 1-1,30 un baltus un melnus cāļus (4-5 mēn.), Ls 2,50-2,90 Galēnos 8.30, Polkoronā 8.40, Stabulniekos 8.50, Riebiņos 9.05, Preiļos 9.20, Pieniņos 10.00, Smelteros 10.20, Anspokos 10.35, Priekuļos 10.50, Rudzātos 11.05, Līvānos 11.30, Rožupē 12.00, Vanagos 12.15, Vārkavā 12.30, Klaparos 12.45, Pilišķos 13.00, Aizkalnē 13.20, Pelēčos 13.35, Ārdavā 13.50, Rušonā 14.05, Kastīrē 14.20, Anspokos 14.30, Gailiņos 14.50.

Z/s «SENLEJAS»
pārdod LOPBARĪBAS
MAISĪJUMU, 35 Ls/t.
Tāl. dispečeriem — 22454.

SIA «GSK» pārdod cinkotu skārdu un citu metālu produkciju.
Tāl. 8-256-22121,
mob. tel. 9466570.

Lopu pieņemšanas punkts

«SENLEJAS»
PĒRK
LIELLOPUS UN
JAUNLOPUS dzīvsvārā.
Nodrošina ar transportu.
Piemaksā
12% kompensāciju vai
18% PVN.
Tāl. dispečeriem — 22454.

LĪDZJŪTĪBA

Izdzīst mūžs kā sveces liesma,
Izdeg tā kā saules stars.
J.Sirmbārdis
Izsakām līdzjūtību Vladimīram
Bodnarčukam, MĀTI
smiltājā izvadot.
Apsardzes kolektīvs